

DE LA SILVOCALIE LA SILVOSOFIE, O NOUĂ ȘTIINȚĂ DE GRANIȚĂ

Constantin BÂNDIU¹

Poate că acest titlu va surprinde pe cititorul neavizat. Pe drept cuvânt, acesta se va întreba: ce legătură există între filozofie și pădure? Tocmai despre această legătură va fi vorba în continuare. Prilejul ne-a fost oferit de recenta apariție a cărții noastre: „Estetica pădurii. Introducere în silvocalie”. Deși tema centrală a acesteia, frumosul natural aplicat în pădure, a fost pe larg tratată, din păcate ideea nu a fost dusă până la capăt, sau, cu alte cuvinte, metaforic vorbind, cartea nu a fost „închisă”, ceea ce de fapt reprezintă și o deschidere.

Mai întâi, mai multe precizări de ordin teoretic: silvocalia, în calitatea sa de metaștiință, oferă noi valențe ideii de frumusețe naturală, obiect al Esteticii, făcând posibilă această interesantă legătură filozofică, fiindcă ideea de Bine și Frumos este cuprinsă în ambele discipline. Interpretând iubirea ca o dorință îndreptată spre frumos (S. Blackburn, 1999), ajungem la concluzia că o purificare a sufletului nu se poate obține decât prin contemplarea frumuseții supreme, care este Binele suprem (Plotin, din Fr. Peters, 1993). Frumusețea pădurii devine astfel cauză și efect a iubirii acesteia și un mijloc eficient pentru a proteja și conserva. De aici scopul principal al silvocaliei: a face pădurea înțeleasă și iubită, nu atât prin concepte științifice, ci, mai ales, pe cale intuitivă, cu ajutorul artei și dragostei pentru frumos. Dar frumusețea pădurii nu trebuie înțeleasă numai ca o armonie a formelor, structurilor și funcțiilor. Este reprezentarea de dincolo de noi a peisajului forestier, denumit, în mod curent, metapeisaj. De aici dihotomia sub care privim prezența pădurii în timp și spațiu: ca peisaj fizico-geografic, pe de o parte și ca peisaj interior, pe de alta. Văzută din exterior, frumusețea și expresivitatea pădurii conduce la arta peisagistică; din interior ea ne apare sub diferite stiluri arhitecturale (goticul, clasicul, expresionismul) și putem recunoaște aici unele legi universale ca, de exemplu, „ondulatoriul” (la structurile pluriene și mozaicate).

Pe aceeași treaptă de cunoaștere și reprezentare se situează și Metaecologia, o altă știință de graniță (C. Bândiu, V. Soran, 1994). Prin dimensiunile și scopurile sale, aceasta tinde spre edificarea unei noi filozofii, specifică omului modern, pe care o putem denumi „Ecozofie”. Comună ambelor discipline este interesanta idee că frumusețea este creație divină și că ea se manifestă prin iubire: de natură și pădure, în primul rând, de Dumnezeu prin om, în al doilea.

Scopul noii discipline, Silvosofia, este nobil și el constă în a face pădurea iubită și protejată prin cunoaștere catafatică, pornind de la o altă bază decât cea pur științifică. Evident, și alte discipline umanistice își aduc aportul (literatura, arta). Odată cunoscut **scopul**, putem trece la **obiect**. Într-o primă etapă, incompletă desigur, acesta ar fi următorul:

---

¹ Institutul de Biologie al Academiei, București.

- a. Definirea pădurii și prin valența sa spirituală, având în vedere că și ea are un “suflet”. Există și o carte pe această temă, cu un titlu incitant, ce evidențiază și relația inversă, pădure-om: “Pădurea, rădăcină a sufletului” (Palanceanu Al. și col., 1993).
- b. Caracterul universal al pădurii: pădurea este un cosmos.
- c. Locul pădurii în cadrul acestuia, considerând de această dată pământul un cosmos.
- d. Funcțiile pădurii ca prezență spirituală (transfer de energie psihică, modelare psihică, legătură cu transcendentul).
- e. Sentimentul spațiului și timpului pe care-l transferă pădurea omului, contribuie la înțelegerea pe sine a românului, care dispune de o filozofie proprie (la Lucian Blaga, 1985)
- f. Funcția psihosanogenă a pădurii: pentru a salva un om de riscurile alienării în condițiile vieții moderne stresante.
- g. Asigurarea comunicării cu Dumnezeu, datorită ghidării gândirii către Înalt (Transcendent).
- h. Cunoașterea mai aprofundată a specificului filozofiei spațiului la poporul român (de tip “ondulatoriu”, respectiv “mioritic”). Specificul sentimentului patriotic la poporul român, care simte pădurea ca fiind propria lui patrie. “Nu se simte ca la el acasă decât poporul care trăiește în propriul său teritoriu”, spune Hemingway.
- i. Rolul modelator al pădurii asupra sufletului, pe care-l sensibilizează pentru a iubi Frumosul, Binele și Adevărul (vezi Platon). Sensibilizarea pentru a iubi mai mult poezia și mitul, găsește, de asemenea, suport în pădure.

Poate așa se explică de ce poporul român, care iubește pădurea, este poet ! Nu putem sugera de pe acum toate temele noii discipline. Este numai un început și, ca orice început, nu cuprinde întregul. Sperăm ca viitorul să dezvolte filozofia pădurii (Silvosofia) și că aceasta va pătrunde în marea cultură și, astfel, iubind “mai mult pădurea”, Silvologia să iasă din condiția de cenușăreasă a culturii, contribuind și la asigurarea și siguranța ecologică a țării. Este evoluția firească a oricărei discipline ajunse la maturitate. Își definește cu mai multă rigoare conceptele, își lărgeste perspectiva. Silvocalia și Silvosofia pot fi considerate din acest punct de vedere mlădițele tinere desprinse din trunchiul viguros și trainic al Silvologiei.

O ultimă observație, în final: în fond, în noua disciplină de graniță este vorba de aducerea la lumină a unei noi funcții a pădurii: cea **spirituală**.

Bibliografie

1. BÂNDIU C., SORAN V., 1994 – *Metaecologia, o nouă știință de graniță*. Bucovina forestieră, An III, nr. 1, Câmpulung-Moldovenesc.
2. BÂNDIU C., 2004 – *Estetica forestieră. Introducere în Silvocalie*. Ed. Mediastar, Reșița
3. BLACKBURN S., 1999 – *Oxford. Dicționar de Filozofie*. Ed. Univers Enciclopedic, București
4. BLAGA L., 1985 – *Trilogia culturii. Opere, Vol. 8*, Ed. Minerva, București.
5. PETERS E.F., 1993 – *Termenii filozofiei grecești*, Ed. Humanitas, București
6. SCRIPCARU GR., BÂNDIU C., 1997 – *Silvocalia – o estetică a pădurii*, Ed. Tehnică Silvică. Fil. Câmpulung-Moldovenesc